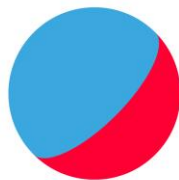

ENERGIE
REGIO
NOORD
HOLLAND

RAADSNIEUWSBRIEF

Energie regio Noord-Holland Zuid

December 2024

Raadsnieuwsbrief Energieregio Noord-Holland Zuid

December 2024

Hierbij informeren we u over de voortang van de Regionale Energiestrategie (RES), de warmtetransitie en over het onderwerp energie-infrastructuur.

In deze raadsnieuwsbrief:

Energie-infrastructuur

- Concept Energievisie gereed

Regionale Energiestrategie

- Besluitvorming Herijking RES vertraagd
- Bestaande opwek cijfers in Herijking RES NHZ lager dan gedacht, Energieregio blijft werken aan ambitie van 2,7 TWh
- Zonneladder en Omgevingsverordening Provincie Noord-Holland
- PlanMER en alternatievenscan voor wind zoekgebieden door provincie
- RES opgave en netcongestie
- RES opgave na 2030

Warmtetransitie in de gebouwde omgeving

- Specifieke uitkering Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie
- Onderzoek governance publiek warmtebedrijf
- Landelijke aanpak natuurvriendelijk isoleren

Wilt u onze algemene nieuwsbrief ontvangen? Schrijft u zich dan [hier](#) in. Of volg ons via [LinkedIn](#).

De website van de Energieregio NH is vernieuwd. Nieuwsgierig? Kijk op [Energieregionh.nl](#). Op 20 maart is het Congres van de Energieregio NH. U bent van harte welkom! U kunt zich hier inschrijven.

Energie-infrastructuur

Concept Energievisie gereed

Om maatschappelijk afgewogen keuzes te maken over de inrichting van het toekomstig energiesysteem heeft de provincie Noord-Holland samen met netbeheerders en gemeenten een Energievisie opgesteld.

Ons energiesysteem zal in 2050 heel anders zijn. Alle elektriciteit wordt dan duurzaam opgewekt en we gebruiken dan veel meer elektriciteit voor bijvoorbeeld vervoer en de industrie. Ook worden in 2050 veel woningen verwarmd met warmtenetten. Dit vraagt veel aanpassingen en uitbreidingen van onze energienetten.

De Energievisie geeft richting aan en maakt keuzes voor het nieuwe energiesysteem. Deze richting en keuzes bepalen welke onderdelen van het energienetwerk zoals hoogspanningsstations, kabelnetwerken en waterstofinstallaties nodig zijn. De provincie besluit in overleg met netbeheerders en in afstemming met gemeenten, belangenorganisaties en waterschappen welke van deze systemen van maatschappelijk belang zijn en met voorrang door de netbeheerders moeten worden opgenomen in de investeringsplannen. Belangrijke uitgangspunten ('leidende principes') in de Energievisie zijn:

- Zoveel mogelijk energie besparen: Er is weinig ruimte in Noord-Holland en overstappen op een nieuw energiesysteem kost veel geld, tijd en ruimte. Daarom spreken we af om zoveel mogelijk energie te

besparen. Daar helpt de provincie bijvoorbeeld aan mee door mee te betalen aan het isoleren van huizen.

- Vraag, aanbod en opslag zoveel mogelijk bij elkaar plaatsen: Energie-opwekkers zoals windturbines, zonnepanelen en waterstoffabrieken komen zoveel mogelijk dicht bij afnemers van energie zoals fabrieken en bedrijventerreinen te staan. Ook wordt opslag van energie zoveel mogelijk bij opwek van energie geplaatst.
- Het samenbrengen van vraag en aanbod in energieknooppunten: Grote vragers en aanbieders van energie komen samen in energieknooppunten. In de knooppunten concentreren we energie-infrastructuur. Op die manier gebruiken we de ruimte efficiënt.

Naast de uitgangspunten zijn er ook keuzes benoemd met betrekking tot de ontwikkeling van collectieve warmte, collectieve laadpleinen, de realisatie van koolstof- en waterstofinfrastructuur, energyhubs en locaties voor opslag en datacenters. Voor iedere deelregio is een ontwikkelpad geschetst van het energiesysteem.

Vervolgstappen

Op dit moment is er een 80%-versie van de Energievisie. Deze versie wordt besproken met Provinciale Staten. Voor 1 februari besluiten Gedeputeerde Staten over de Energievisie en het daarvan afgeleide pMIEK (provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat). Het pMIEK bevat onder andere een selectie van energie infrastructuur projecten die op regionaal schaalniveau van groot maatschappelijk belang zijn. Dit dient als input voor de investeringsplannen van de netbeheerders TenneT, Liander en Stedin. De Energievisie is ook een van de bouwstenen voor de actualisatie van de Omgevingsvisie van de provincie. Omdat in de Energievisie kaders worden gesteld, zal hiervoor een MER-procedure worden doorlopen. De Energievisie en bijbehorende bijlagen vindt u [hier](#).

Regionale Energiestrategie

Besluitvorming Herijking RES verdrag

In 2023 is gestart met het proces om de RES Noord-Holland Zuid te herijken. Dit heeft geresulteerd in de Herijking RES 2024 Noord-Holland Zuid [[zie link](#)]. De besluitvorming van de Herijking RES is bijna afgerond, de gemeenten en de waterschappen hebben medio 2024 de Herijking RES vastgesteld. Alleen Provinciale Staten (PS) moeten nog besluiten. Dit besluit is verdragd omdat de provincie eerst een plan-milieueffectrapportage (planMER) voor windenergie laat opstellen en deze ter inzage gelegd moet worden. Dit was per abuis niet meegenomen in de planning van de besluitvorming.

Gemeenten kunnen al wel aan de slag met de gewijzigde/nieuwe zoekgebieden. Hiervoor is vooruitlopend op de besluitvorming maatwerk mogelijk; gemeenten kunnen hiervoor contact opnemen met de provincie. Met het besluit van PS medio 2025 wordt het proces van de Herijking RES afgerond. Dit proces heeft ongeveer 2,5 jaar in beslag genomen, van begin 2023 met de uitgangspuntennotitie tot medio 2025 wanneer PS definitief besluit. Het dynamische karakter van de RES, waarbij ruimte is en blijft voor nieuwe initiatieven, vraagt echter om een kortere doorlooptijd voor het vastleggen van wijzigingen. Daarom is er met ingang van 2025 de mogelijkheid om jaarlijks te besluiten over wijzigingen op de RES-kaart.

PlanMER en alternatievenscan voor wind zoekgebieden door provincie

De 27 gemeenten, provincie Noord-Holland en de waterschappen hebben gezamenlijk gewerkt aan een actualisatie van de Regionale Energiestrategie (RES) voor Noord-Holland Zuid. Dit proces is ook doorlopen in Noord-Holland Noord. Dit proces heeft geleid tot nieuwe en aangepaste zoekgebieden op de RES-kaart. Specifiek voor de gewijzigde en nieuwe zoekgebieden voor windenergie voert de provincie Noord-Holland een

planMER (milieueffectrapportage) voor beide RES-regio's uit, om de mogelijke milieueffecten van windenergie zorgvuldig en transparant in kaart te brengen. Een planMER is verplicht voor beleid en plannen die kaderstellend zijn voor windenergie. Het vaststellen van de Herijking RES door PS gebeurt in twee stappen: eerst een ontwerpbesluit (met concept planMER), zodat het concept planMER hierna ter inzage kan. Hierna volgt een definitief besluit. De planning is:

- Op 3 februari 2025 ontwerpbesluit Herijking RES door PS
- Vanaf 3 februari ligt het concept planMER 6 weken ter inzage
- Medio 2025 definitief besluit door PS over de Herijking RES en het planMER

Vrijblijvende doorkijk naar alternatieven zoekgebieden voor windenergie

Eén van de kritiepunten van de landelijke commissie MER op het vorige planMER, bij de RES 1.0, was dat er onvoldoende aandacht was voor alternatieve zoekgebieden. De provincie voert daarom als onderdeel van het huidige planMER-traject voor de Herijking RES 2024 een alternatievenscan uit. In deze scan worden mogelijk alternatieve gebieden voor windenergie buiten de bestaande RES zoekgebieden onderzocht. Bij het selecteren van deze alternatieve gebieden is gekeken naar locaties zonder belemmeringen, zoals voldoende afstand tot woningen en natuur. Ook is er gekeken naar mogelijk 'slimme' locaties, zoals assets van de waterschappen, bedrijventerreinen en kasgebieden. In totaal worden er 23 alternatieve wind zoekgebieden onderzocht, waarvan er vier in Noord-Holland Zuid en 19 in Noord-Holland Noord liggen. In het huidige planMER-traject worden deze gebieden samen met de herijkte zoekgebieden onderzocht op milieueffecten.

Gemeente blijft aan zet

Het besluit of een van deze alternatieve zoekgebieden daadwerkelijk worden aangewezen als RES- zoekgebied voor windenergie ligt bij de gemeenten. Het planMER biedt enkel de benodigde milieueffect-inzichten. De provincie wijst hiermee dus niet zelfstandig nieuwe windzoekgebieden aan, maar biedt inzicht in mogelijke interessante alternatieve windzoekgebieden die nog kunnen helpen bij het halen van de RES-doelstellingen in 2030, of voor de opgave ná 2030. Het concept-planMER van de provincie ligt vanaf 3 februari 2025 zes weken ter inzage. Gemeenten, inwoners en andere belanghebbenden hebben dan de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen.

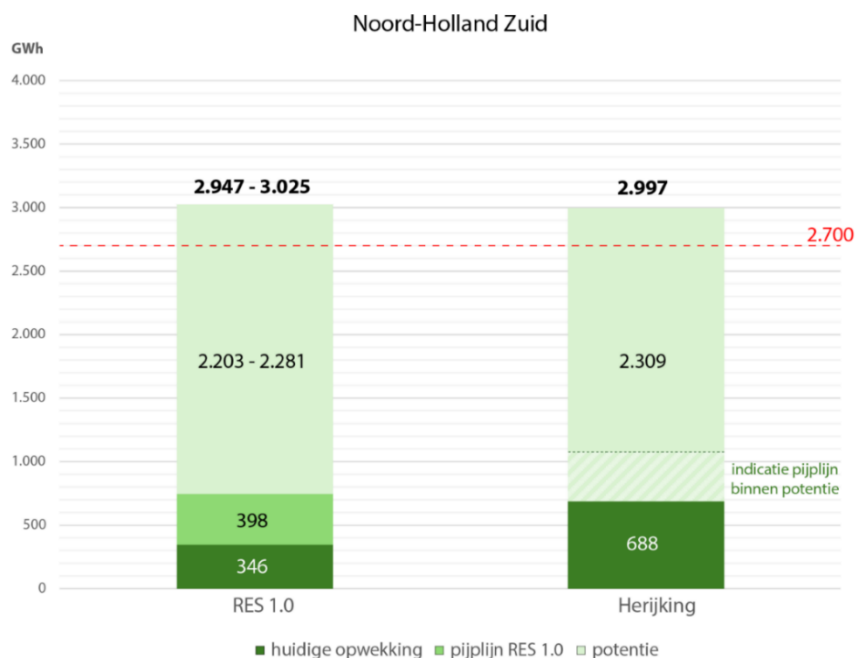
Bestaande opwek cijfers in Herijking RES NHZ lager dan gedacht, Energieregio blijft werken aan ambitie van 2,7 TWh

Na de zomer is gebleken dat in de definitieve cijfers van de Herijking RES 2024 Noord-Holland Zuid in het deel 'bestaande opwekking' onterecht ook de bestaande opwek door middel van kleinschalig zonne-energie op daken is meegeteld. Hierdoor geven de cijfers van de Herijking RES 2024 een te rooskleurig beeld.

Telt kleinschalig zon op dak mee in de RES?

Er geldt, naast de landelijke RES-doelstelling van 35TWh, een landelijke doelstelling voor kleinschalig zon op dak van 7TWh (kleinschalig zijn aansluitingen < 15 kWp). De verwachting is dat deze landelijke doelstelling voor kleinschalig zon op dak per 1-1-2024 is gehaald. Al het extra vermogen wat boven de 7TWh door kleinschalig zon wordt opgewekt mag vanaf het moment, als ook de 35 TWh landelijk is gehaald, worden toegerekend aan de RES-opgave van de regio.

In totaal is er in de Herijking RES 413 GWh onterecht meegeteld. Na correctie hiervoor komt de Herijking RES 2024 Noord-Holland Zuid op een totaal van 2.997 GWh (huidige productie plus potentie). Dit is 297 GWh boven het vastgestelde RES bod van 2,7 TWh.

Illustratie: gecorrigeerde cijfers Herijking RES t.o.v. cijfers uit RES 1.0

De ambitie van de RES NHZ blijft staan. We staan er als regio minder rooskleuring voor dan we dachten maar hebben nog voldoende potentie om ons bod te halen. Daarnaast blijft onze opgave -los van wijzigende rekenmethodes en doorlopend nieuwe cijfers- onverminderd urgent en groot. Om onze ambitie te halen blijven we openstaan voor nieuwe initiatieven en blijven we ons best doen om in de zoekgebieden tot uitvoering te komen. Daarnaast droogt de 'pijplijn met projecten' op. Dit vraagt focus op de uitvoering om concrete initiatieven gerealiseerd te krijgen voor 2030. Zeker omdat er ná 2030 ook nog een grote opgave ligt voor het opwekken van duurzame elektriciteit.

Zonneladder en Omgevingsverordening Provincie Noord-Holland

Vorig jaar hebben de provincie, gemeenten en het Rijk afgesproken om meer in te zetten op zonne-energie op daken en gevels en terughoudend ruimte te bieden op natuur- en landbouwgrond. In dit kader is afgesproken dat de provincies deze 'zonneladder' opnemen in hun verordening. Daarom heeft de Provincie Noord-Holland hiervoor regels opgenomen in de omgevingsverordening. Deze nieuwe regels treden per 1 januari 2025 in werking. Voor zon-projecten in landbouw- of natuurgebieden gelden vanaf dan aanvullende regels. Zo mogen zonnepanelen alleen worden geplaatst op landbouwgrond in combinatie met een agrarische functie, of gronden die minder geschikt zijn voor landbouw of op gronden waar op termijn sprake is van transitie naar een andere functie. Daarnaast kan worden verkend of een zonnepark op landbouw- of natuurgebieden mogelijk is als deze helpt netcongestie te verminderen of wanneer er sprake is van efficiënter netwerkgebruik.

Uit de zonneladder volgt ook dat om trede vier (natuur- en landbouwgrond) aan te kunnen spreken uit motivatie moet blijken dat locaties op eerdere treden (daken, gevels, objecten of terreinen) onvoldoende voorzien in het halen van het RES-bod in 2030. Voor bestaande projecten of (RES-zoekgebieden) waar al participatieprocessen voor zonnepanelen zijn gestart voordat in oktober 2023 de bestuurlijke afspraken werden gemaakt, geldt speciaal overgangsrecht.

Het tijdig halen van het afgesproken RES-bod blijft een ongewijzigde bestuurlijke afspraak tussen Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen. Daartoe is er geen sprake van volgtijdelijkheid in het doorlopen van de zonneladder. Om het RES-bod in 2030 te halen, kunnen dus verschillende treden tegelijkertijd worden aangesproken.

Meer informatie over de zonneladder vindt u hier: [Zonneladder provincie Noord-Holland aangescherpt - Provincie Noord-Holland](#)

RES opgave en netcongestie

De provincie Noord-Holland heeft net als veel andere provincies te maken met netcongestie. Dit geldt niet alleen voor de levering van stroom maar ook voor invoeding van zon- en windenergie op het netwerk. Toch zijn er nog steeds mogelijkheden om zon- en windprojecten te realiseren. Door bijvoorbeeld opwek te koppelen aan eigen energiegebruik of door opslag middels een batterij of door een bijvoorbeeld een capaciteitsbeperkingscontract af te sluiten met de netbeheerder. De Energieregio organiseert regelmatig kennissessies over dit onderwerp. Er zijn ook [Fiksers](#) beschikbaar die initiatiefnemers kunnen helpen om een oplossing te vinden.

RES opgave na 2030

Het [Nationaal Plan Energiesysteem](#) (NPE) beschrijft hoe Nederland een toekomstbesteding energiesysteem ontwikkelt dat past bij een klimaatneutrale samenleving. In december 2023 is het plan vastgesteld door het kabinet en vervolgens in februari 2024 behandeld in de huidige Tweede Kamer. Uit het NPE blijkt dat er ook ná 2030 een hele grote opgave ligt voor het opwekken van meer zon- en windenergie op land (ten minste 3x zoveel als in 2030¹).

De ministeries van KGG en VRO spreken met de koepels van gemeenten (VNG), provincies (IPO) en waterschappen (Unie van Waterschappen) en in afstemming met de netbeheerders, over nieuwe interbestuurlijke afspraken over het energiesysteem voor na 2030. De procesafspraken zijn naar verwachting eind 2024 klaar. Voor het maken van inhoudelijke afspraken volgt een proces tot december 2025. Vanuit de VNG worden hiervoor dialoogsessies met de gemeenten gestart.

Warmtetransitie in de gebouwde omgeving

Specifieke uitkering Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie

Vanuit het Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie is geld ter beschikking gesteld ten behoeve van de uitvoering van de warmtetransitie. De provincie heeft een aanvraag ingediend voor zowel de regio Noord-Holland Noord als Noord-Holland Zuid en beide aanvragen zijn gehonoreerd. Deze middelen worden volledig ingezet ter financiering van het Servicepunt Duurzame Energie (SPDE). Het SPDE ondersteunt gemeenten bij het versnellen van de warmtetransitie in de gebouwde omgeving met individueel advies en het organiseren van kennisontwikkeling van en kennisuitwisseling tussen gemeenten.

Ondersteuning gemeenten door Servicepunt Duurzame Energie

Sinds begin mei is de nieuwe bemensing van het Servicepunt Duurzame Energie (SPDE) actief. In de eerste periode heeft het SPDE contact gezocht met zoveel mogelijk gemeenten om op te halen waar hun ondersteuningsbehoefte ligt. Iedere deelregio heeft inmiddels een eigen regioregisseur die eerste aanspreekpunt is voor ambtenaren en die periodiek afstemmingsoverleg organiseert. Op basis van deze gesprekken is op 1 juli het eerste nog globale jaarplan gepresenteerd. De verwachting is dat na verloop van tijd vragen steeds concreter worden. Ondertussen gaat het 'oude' Servicepunt tot het einde van het jaar gewoon door. Een deel van de activiteiten zal worden afgerond en een deel zal door het nieuwe Servicepunt worden

overgenomen. Er is regelmatig afstemming tussen beide organisaties om ervoor te zorgen dat alles in goede banen wordt geleid. Op de website van het SPDE vindt u een overzicht van de activiteiten van het SPDE: [Home - Servicepunt Duurzame Energie](#)

Onderzoek governance publiek warmtebedrijf

De nieuwe warmtewet, die naar verwachting medio 2025 in werking treedt, geeft gemeenten een belangrijke sturende rol bij de ontwikkeling van warmtenetten. Daarnaast komen warmtenetten voor minimaal de helft in publieke handen. Gemeenten hebben de provincie gevraagd te onderzoeken wat dat voor hen betekent in relatie tot de oprichting van een publiek warmtebedrijf. De nadruk van het onderzoek ligt op het vertalen van de wet naar de praktijk, naast het in beeld brengen van een aantal theoretische modellen, waarin de provincie en bestaande warmtebedrijven ook een rol kunnen spelen. Het onderzoek is inmiddels afgerond en komt binnenkort beschikbaar op de website van Energieregio Noord-Holland: [Home – Energieregio Noord-Holland](#)

Landelijke aanpak natuurvriendelijk isoleren

De Wet Natuurbescherming, sinds 2017 van kracht, vereist dat eigenaren die hun gebouw willen isoleren hiervoor een vergunning moet aanvragen. Deze vergunning dient ter bescherming van vleermuizen, mussen en gierzwaluwen. Om een vergunning te kunnen aanvragen moet eerst ecologisch onderzoek worden uitgevoerd en een zogenaamd soortenmanagementplan te worden opgesteld. Dit traject duurt circa twee jaar en kost relatief veel geld. Bovendien leidt dit tot vertraging van de gemeentelijke isolatieaanpak waar gemeenten subsidie voor hebben aangevraagd bij het Rijk. Het Rijk, VNG en provincies hebben afgesproken dat gemeenten het aanvragen van een vergunning van gebouweigenaren overnemen. Daarnaast is afgesproken dat binnen de periode totdat gemeenten een vergunning hebben, er een gelimiteerd aantal woningen mag worden geïsoleerd volgens de aanpak natuurvriendelijk isoleren (NVI). Hierbij mag alleen in bepaalde periodes worden geïsoleerd, dienen woningen vooraf te worden gecontroleerd op aanwezigheid van vleermuizen en dienen er vleermuisverblijven te worden gerealiseerd. Ook gemeenten zullen in het openbare gebied alternatieve verblijfplaatsen gaan realiseren. Om tegemoet te komen in de kosten, heeft het Rijk subsidie beschikbaar gesteld voor het ecologisch onderzoek, het soortenmanagementplan en voor de alternatieve verblijfplaatsen. Gemeenten kunnen deze middelen aanvragen bij de provincie Noord-Holland. Meer informatie is te vinden op de website van het SPDE: [Natuurvriendelijk isoleren - Servicepunt Duurzame Energie](#)